

Percepcja słuchowa to zdolność do odbierania, rejestrowania i identyfikowania bodźców dźwiękowych z otoczenia. Ich prawidłowe rozpoznawanie i różnicowanie przez dziecko jest podstawą słyszenia mowy, a zatem nabywania przez nie również mowy czynnej, a także umiejętności czytania, które wymaga dźwiękowego odtwarzania słów na podstawie widzianych liter, oraz pisania, gdzie usłyszane w wyrazie dźwięki wyznaczają kolejność ich zapisywania za pomocą liter. Prawidłowy rozwój percepcji słuchowej, ma więc bardzo duże znaczenie w rozwoju każdego dziecka.

Ćwiczenia wspierające rozwój percepcji słuchowej

Przykłady ćwiczeń dla dzieci młodszych:

- „Co słyszę?” - dziecko siedzi z zamkniętymi oczami i wsłuchuje się w głosy dochodzące z otoczenia ((Przykładowa strona z odgłosami: <http://odglosy.pl/>)
- „Co się toczy?” Należy przygotować kilka przedmiotów np. piłeczkę (ping pong), klocek, monetę, kamyk. Osoba dorosła demonstruje ćwiczenie, tocząc przedmioty po stole. Dziecko uważnie nasłuchuje, a następnie rozpoznaje, jaki przedmiot się toczy.
- „Na czym gram?” Należy przygotować proste instrumenty, np. flet, harmonijkę ustną, bębenek, cymbały itp. Dziecko i dorosły grają na instrumencie; następnie jedno z nich się odwraca, a druga osoba odgaduje, na jakim instrumencie zagrano.
- „Co przesypuję?” Rodzic przesypuje różne substancje np. piasek, kasza, groch, fasola, ryż, makaron, dziecko odgaduje co zostało przesypane z kubka do kubka.
- Szukanie ukrytego zegarka, radia, dzwoniącego telefonu.
- Kierowanie się w stronę źródła dźwięku z zamkniętymi oczami.
- „Co tak szeleści?”. Rodzic demonstruje odgłosy różnych szeleszczących rodzajów materiałów (folia, karton, celofan, papier itp.) i poleca, aby dziecko zapamiętało dźwięki, a następnie zamknęło oczy. Ponownie je demonstruje. Dziecko słuchając odgaduje, co szeleści.

Przykłady ćwiczeń dla dzieci starszych:

- Wyróżnianie wyrazów w zdaniu. Rodzic wypowiada zdanie, dziecko układa tyle klocków ile słyszy wyrazów.
- „Policz ile?” Rodzic wrzuca do blaszanego pojemnika znajdującego się poza polem widzenia dziecka kasztany, guziki lub monety, a zadaniem dziecka jest policzyć ile wpadło.
- Układanie zdań na podstawie przestrzennego wzoru. Rodzic układa przed dzieckiem ciąg 2,3,4 klocków czy kartoników lub klocków i poleca ułożenie zdań składających się z odpowiedniej liczby wyrazów
- Zabawa w rymy: rodzic podaje dziecku wyraz, a ono wymyśla rym.
- Dziecko wynajduje imiona zaczynające się np. głoską „m” - Marta, Martyna, Monika itp.
- Dziecko wyszukuje wokół siebie przedmioty, których nazwy zaczynają się określoną głoską np. „p”: pudełko, pasek, plecak, piórniki, papier.
- Dziecko chwytając piłkę rzuconą przez mamę lub tatę, podają jednocześnie wyraz zaczynający się głoską, np. „z”: zupa, zegar, zabawka, zapalki.

- Zabawa „Co mam przywieźć?” Mama mówi do dziecka: Jadę do.....(wymienia nazwę miejscowości). Co mam przywieźć ? Dziecko ma odpowiedzieć tak, aby jego odpowiedź była na tę samą głoskę, co nazywa miejscowości, np. z Poznania –pralkę, z Radomia radio.
- Co to za imię? Rodzic wymawia imiona bez pierwszej głoski , dziecko odgaduje: np. (M)arta,(R)obert,(Z)osia,(M)arcin. Mogą to być również przedmioty, np. (r)adio,(s)amolot,(m)archweka itp., nazwy aut, zabawek, znanych dziecku miast itp.
- Sztafeta sylabowa – tworzenie wyrazów rozpoczynających się od tej samej sylaby – mama, makaron, marzenia, makrela itp. lub kończących się tą samą sylabą np. piżama, rama, mama, tama itp.
- Łańcuch sylabowy - rozpoczynamy zabawę wypowiadając dwusylabowy wyraz, dziecko powtarza wyraz i dzieli go na sylaby. Druga sylaba staje się początkiem nowego wyrazu powstałego np.: wa - ta (wata), ta - ma (tama), ma - ki (maki), ki - je (kije), je - my (jemy), my - dło (mydło).